

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Rocznik CXVII

Nr 4

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Założony przez Xawerego Liskego
w 1887 roku

ROCZNIK CXVII
2010

4

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*
Warszawa 2010

Publikacja dofinansowana przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

KOMITET REDAKCYJNY

Marian Biskup, Richard Butterwick, Stanisław Bylina, Dorota Dukwicz (sekretarz),
Jerzy Dygdała, Marian Dygo, Jerzy Eisler (zastępca redaktora), Magdalena Hulaś,
Maciej Janowski (zastępca redaktora), Tomasz Jurek, Tomasz Kizwalter,
Wojciech Kriegseisen, Roman Michałowski (redaktor), Michael G. Müller,
Borys W. Nosow, Andrzej Nowak, Edward Opaliński (zastępca redaktora),
Henryk Samsonowicz, Jerzy Strzelczyk, Włodzimierz Suleja, Romuald Wojna

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
00-272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. +48 22 831 02 61
e-mail: kh@ihpan.edu.pl
http://www.semper.pl/kwartalnik_historyczny/kh/

Adiustacja: Bogusława Pilch

© Copyright by

Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk and Wydawnictwo Naukowe *Semper*
Warszawa 2010

© All right reserved. No part of this book may be reproduced,
stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means
without the prior permission of the publishers,
Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk and Wydawnictwo Naukowe *Semper*

© Wszelkie prawa zastrzeżone. Przedruk lub odtwarzanie fragmentów tej
publikacji w mediach każdego rodzaju wymaga pisemnego zezwolenia
Instytutu Historii Polskiej Akademii Nauk
oraz Wydawnictwa Naukowego *Semper*

PL ISSN 0023-5903
Nr indeksu 363103

Wydawnictwo Naukowe *Semper*

Redakcja i Studio Graficzne
ul. Mariensztat 8
00-302 Warszawa
tel./fax: 22 538 92 03
e-mail: redakcja@semper.pl

Dział handlowy i księgarnia:
ul. Bednarska 20A
00-321 Warszawa
tel./fax: 22 828 49 73
e-mail: handlowy@semper.pl

<http://www.semper.pl>
<http://semper.istore.pl>

SPIS TREŚCI

Henryk Samsonowicz, Miasta w społecznej przestrzeni średniowiecza	5
Michał Tomaszek, Kataklizmy i niezwykłości w Rocznikach kwedlinburskich: prodigia i res memoriae dignae	19
Tomasz Michał Gronowski OSB, Wierność tradycji – Cluny w kontekście polemiki z cystersami w XII w.	45
Tomasz Gałuszka OP, Kara więzienia w późnośredniowiecznej polityce penitencjarnej dominikanów polskich	65

PRZEGLĄDY – POLEMIKI – PROPOZYCJE

Maciej Maciejowski, Odpowiedź na recenzję Andrzeja Marca	81
--	----

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Szymon Wieczorek, „OMNIBUS OMNIA FACTUS SUM”. Na marginesie książki Tomasza Jasińskiego o <i>o pochodzeniu Galla Anonima</i>	87
---	----

*

S. Dick, <i>Der Mythos vom „germanischen” Königtum: Studien zur Herrschaftsorganisation bei den germanischsprachigen Barbaren bis zum Beginn der Völkerwanderungszeit</i> — Robert Kasperski	107
G. Macy, <i>The Hidden History of Women’s Ordination. Female Clergy in the Medieval West</i> — Grzegorz Pac	111
P. Urbańczyk, <i>Trudne początki Polski</i> — Władysław Duczko	115
M. Schrör, <i>Metropolitangewalt und papstgeschichtliche Wende</i> — Przemysław Nowak	121
L. Wetesko, <i>Historyczne konteksty monarszych fundacji artystycznych w Wielkopolsce do początku XIII wieku</i> — Tomasz Ginter	124
D. Bagi, <i>Królowie węgierscy w Kronice Galla Anonima</i> — Jarosław Wenta	128
M. Biniaś-Szkopek, <i>Bolesław IV Kędzierzawy — książę Mazowsza i princeps</i> — Agnieszka Teterycz-Puzio	133
A. Teterycz-Puzio, <i>Henryk Sandomierski (1126/1133–18 X 1166)</i> — Józef Dobosz ..	137
R. Simiński, <i>Od „solitudo” do „terra culta”. Przestrzeń jako przedmiot wyobrażeń w Inflantach i Prusach od XIII do początku XV wieku</i> — Grzegorz Myśliwski	141
A. Bues, <i>Die Apologien Herzog Albrechts</i> — Danuta Bogdan	144

IN MEMORIAM

Juliusz Bardach (3 XI 1914–26 I 2010) — Andrzej B. Zakrzewski	151
Józef Jasnowski (12 III 1906–9 X 2009) — Edward Mierzwa	156
Janusz Kurtyka (13 VIII 1960–10 IV 2010) — Tomasz Jurek	159
Walter Leitsch (26 III 1926–22 II 2010) — Edward Opaliński	162

KOMUNIKATY

Zawiadomienie — Nagroda im. Profesora Stanisława Herbsta	165
--	-----

CONTENTS

Henryk Samsonowicz, Towns in the Social Space of the Middle Ages	5
Michał Tomaszek, Cataclysms and Curiosities in the Quedlinburg Annals: <i>prodigia et res memoriae dignae</i>	19
Tomasz Michał Gronowski, Loyalty to Tradition — Cluny within the Context of a Polemic with the Cistercians in the Twelfth Century	45
Tomasz Gałuszką, Incarceration in the Late Mediaeval Penitentiary Policy of the Polish Dominicans	65
REVIEWS — POLEMICS — PROPOSITIONS	81
CRITICAL ARTICLES — REVIEWS	87
IN MEMORIAM	151
ANNOUNCEMENTS	165

WYKAZ SKRÓTÓW

AAN	— Archiwum Akt Nowych w Warszawie
AGAD	— Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie
AGZ	— Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej z archiwum tak zwanego bernardyńskiego we Lwowie
AP	— Archiwum Państwowe
APH	— „Acta Poloniae Historica”
ASWK	— Akta sejmikowe województwa krakowskiego
ASWP	— Akta sejmikowe województw poznańskiego i kaliskiego
BC	— Biblioteka Muzeum Narodowego im. Czartoryskich w Krakowie
BJ	— Biblioteka Jagiellońska w Krakowie
BK	— Biblioteka Polskiej Akademii Nauk w Kórniku
BN	— Biblioteka Narodowa w Warszawie
BO	— Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu
BPAU–PANKr	— Biblioteka Naukowa Polskiej Akademii Umiejętności i Polskiej Akademii Nauk w Krakowie
BR	— Biblioteka Publiczna im. Edwarda Raczyńskiego w Poznaniu
CAW	— Centralne Archiwum Wojskowe
CDS	— <i>Codex diplomaticus nec non epistolaris Silesiae</i> , Wrocław 1956–1964
CPH	— „Czasopismo Prawno-Historyczne”
DN	— „Dzieje Najnowsze”
KDKK	— <i>Kodeks dyplomatyczny Katedry Krakowskiej</i> , Kraków 1874–1883
KDM	— <i>Kodeks dyplomatyczny Małopolski</i> , Kraków 1876–1905
KDMaz	— <i>Codex diplomaticus et commemorationum Masoviae generalis</i> , Warszawa 1919
KDP	— <i>Kodeks dyplomatyczny Polski</i> , Warszawa 1847–1887
KDW	— <i>Kodeks dyplomatyczny Wielkopolski</i> , Poznań 1877 nn.
KH	— „Kwartalnik Historyczny”
KHKM	— „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”
MGH	— <i>Monumenta Germaniae Historica</i>
MGH SrG	— <i>Monumenta Germaniae Historica, Scriptores rerum Germanicarum</i>
MGH SS	— <i>Monumenta Germaniae Historica, Scriptores</i>
MK	— <i>Metryka Koronna</i>
MPH	— <i>Monumenta Poloniae Historica</i>
mps	— maszynopis
n.	— i następna
nn.	— i następne
OiRwP	— „Odrodzenie i Reformacja w Polsce”
op. cit.	— opus citatum
PH	— „Przegląd Historyczny”
PL	— <i>Patrologiae cursus completus. Series Latina</i> , Paris 1878–1890
por.	— porównaj
przyp.	— przypis
PSB	— <i>Polski Słownik Biograficzny</i>
RDSG	— „Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych”
red.	— redaktor, redakcja
RH	— „Roczniki Historyczne”
rkp.	— rękopis

-
- RWHF PAU — „Rozprawy i Sprawozdania z Posiedzeń Wydziału Historyczno-Filozoficznego Akademii Umiejętności”, Kraków 1874–1891
— „Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział Historyczno-Filozoficzny”, Kraków 1891–1918
— „Rozprawy Polskiej Akademii Umiejętności. Wydział Historyczno-Filozoficzny”, Kraków 1921
— „Rozprawy — Polska Akademia Umiejętności. Wydział Historyczno-Filozoficzny”, Kraków 1921–1928/1929
— „Rozprawy Wydziału Historyczno-Filozoficznego — Polska Akademia Umiejętności”, Kraków 1928/1929–1952
— *Rozprawy Wydziału Historyczno-Filozoficznego — Polska Akademia Umiejętności*, Kraków 1992–
- SDRE — „Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej”
- SGKP — *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*
- SH — „Studia Historyczne”
- SIRIO — *Sborník Imperatorského Rusského Istorického Obšestva*
- Sobótka — „Śląski Kwartalnik Historyczny «Sobótka»”
- SPPP — *Starodawne Prawa Polskiego Pomniki*
- SSS — *Słownik Starożytności Słowiańskich*
- St. Źr. — „Studia Źródłoznawcze”
- sygn. — sygnatura
- VL — *Volumina Legum*
- wyd. — wydanie, wydał
- z. — zeszyt
- ZH — „Zapiski Historyczne”
- zob. — zobacz

TRANSLITERACJA SŁOWIAŃSKICH ALFABETÓW CYRYLICKICH

Nr	Litera alfabetu cyrylic- kiego	Trans- literacja	Język*	Nr	Litera alfabetu cyrylic- kiego	Trans- literacja	Język
1	А а	A a	b bu m r s u	27	Р р	R r	b bu m r s u
2	Б б	B b	b bu m r s u	28	С с	S s	b bu m r s u
3	В в	V v	b bu m r s u	29	Т т	T t	b bu m r s u
4	Г г	G g	b bu m r s u	30	Ѓ ģ	Ć ć	s
5	Д д	D d	b bu m r s u	31	Ќ ќ	Ķ ķ	m
6	Ђ ђ	Đ đ	s	32	У у	U u	b bu m r s u
7	Ѓ ģ	Ġ ġ	m	33	Ў ў	Ŭ ŭ	b
8	Е е	E e	b bu m r s u	34	Ф ф	F f	b bu m r s u
9	Ё ё	Ë ë	b r	35	Х х	H ħ	b bu m r s u
10	Є є	Ë ê	u	36	Ц ц	C c	b bu m r s u
11	Ж ж	Ž ž	b bu m r s u	37	Ч ч	Č č	b bu m r s u
12	З з	Z z	b bu m r s u	38	Џ ѓ	Ď ě	m s
13	С с	Ž ž	m	39	Ш ш	Š š	b bu m r s u
14	И и	I i	b** bu m r s u	40	Щ щ	Ŝ ŝ	bu r u
15	І і	Ì ì	b r** u	41	Ъ ъ	“ ”	b** bu r
16	Ї ї	Ï ï	u	42	Ы ы	Y y	b r u**
17	Ј ј	Ǧ ǧ	m s	43	Ь ь	‘ ’	b bu r u
18	Й й	J j	b bu r u	44	Э э	Ě ě	b r
19	К к	K k	b bu m r s u	45	Ю ю	Û û	b bu r u
20	Л л	L l	b bu m r s u	46	Я я	Â â	b bu r u
21	Љ љ	Ĺ ĺ	m s	47	’ ’	’ ’	b bu m r s u
22	М м	M m	b bu m r s u	48	Њ њ	Ĝ ĝ	b** u**
23	Н н	N n	b bu m r s u	49	Ћ ћ	Ě ě	b** r** u**
24	Њ њ	Ŋ ŋ	m s	50	Ќ ќ	Ǻ ǻ	bu**
25	О о	O o	b bu m r s u	51	Ө ө	Ƒ ƒ	r**
26	П п	P p	b bu m r s u	52	Ү ү	Ỳ ỳ	r**

* Oznaczenia języków: b — białoruski, bu — bułgarski, m — macedoński, r — rosyjski, s — serbsko-chorwacki, u — ukraiński.

** Występuje w dawnej pisowni.

Wydawnictwo Naukowe Semper®

przedstawia:

W KRĘGU BADAÓCY DZIEJÓW
POLITYCZNYCH XVIII WIEKU.
JÓZEF FELDMAN —
EMANUEL ROSTWOROWSKI —
JERZY MICHAŁSKI

Zapraszamy do naszego sklepu internetowego:

sklep.semper.pl

www.semper.pl

